

Suggestie voor fietstocht langs waterstaatswerken e.d. rond Leimuiden en Rijnsaterwoude

Zowel Leimuiden als Rijnsaterwoude hebben door de eeuwen heen strijd geleverd tegen het oprukkende water van de Hollandse Plassen. Het noordelijk deel van Leimuiden moest in de loop der eeuwen prijs worden gegeven aan het water van het gestaag groeiende Haarlemmermeer, ook wel de Waterwolf genoemd. Een deel van het oude dorp ligt op de bodem van het zuidoostelijk deel van de huidige Westeinderplas. Aanvankelijk behoorde zelfs het voormalige eiland Beinsdorp in de Haarlemmermeer tot het grondgebied van Leimuiden. De vervening rond Leimuiden werd in het verleden dan ook nauwlettend gevolgd door het Hoogheemraadschap van Rijnland, hetgeen blijkt uit diverse processtukken wegens het ongeoorloofd uitvenen. De fietstocht voert langs de veenstroom De Drecht, een sluis, een oud gemaal, de Ringvaart van de Haarlemmermeer en de vele polders in dit gebied.

Start in Leimuiden: café René in de Dr. Stapenseastraat of café Keizer in de Dorpsstraat nabij de Drechtbrug.

Leimuiden en Rijnsaterwoude zijn beide zeer oude nederzettingen. In 1063 stond in Leimuiden al een kerk of kapel. Het dorp lag aan de oude verbindingsweg tussen Amsterdam en Gouda, deze weg kruist in het dorp de waterverbinding tussen de Amstel en de Haarlemmermeer.

Ga na de Dr. Stapenseastraat via de Dorpsstraat, langs de kerk, in zuidelijke richting.

De Dorpsstraat is een dijk die ligt op de grens van 2 polders: rechts de Grietpolder en links de Vriesekoopsche polder. Beide polders zijn in 1741 droogemaakt.

Ga nog vóór de brug over de Drecht linksaf de Raadhuislaan in. Na een kort stukje gaat u onder het viaduct door en komt u op Vriezekoop Noord en fietst u in oostelijke richting langs De Drecht, naar Bilderdam.

De polder links is de Vriesekoopsche Polder, de verkaveling van deze polder stamt uit de middeleeuwen. Oorspronkelijk mondde de Drecht uit in wat nu de Westeinderplas heet.

Bij de eerste witte boerderij (na het viaduct aan de overkant van de Drecht) boog vroeger de Drecht af naar het noorden. De Drecht is hier op zijn breedst. Het deel waar u net langs bent gefietst tot en met de Oude Wetering is al omstreeks de 10 of 11e eeuw gegraven voor de afwatering van dit gebied. Beide zijden van de Drecht zijn namelijk al heel vroeg in cultuur gebracht. Later heeft hier vervening plaatsgevonden. De lange smalle kavels, dateren al uit de middeleeuwen. Deze sloten stonden voor het inpolderen in directe verbinding met de Drecht.

Aan de overkant van de Drecht tussen de oeverlanden ziet u nog enkele restanten van de oorspronkelijke sloten op de Drecht uitkomen.

De Vriesekoopsche polder werd na het droogmaken, droog gehouden door molens. De huizen op Vriezekoop Noord 22 en 24 staan op de plaatsen waar vroeger de watermolens hebben gestaan.

In Bilderdam kunt u recht door langs de Drecht voor een bezoek aan de Tolhuissluis en weer dezelfde weg terug naar Bilderdam. (ga de "doodlopende weg" in)

Bilderdam had oorspronkelijk een dubbele sluis met twee sluiscolken achter elkaar. Hier werd aan de oostkant het water gekeerd uit de Amstel en Aar en aan de westkant het water van de Drecht en de grote plassen in het westen.

De huidige Tolhuissluis (Tussen AmstelDrechtkanaal en Drecht en Aarkanaal) werd aangelegd in het begin van de 19e eeuw, t.t.v. Koning Willem I. De Drecht en het Aarkanaal werden toen geschikt gemaakt voor grotere schepen t.b.v. een betere verbinding tussen Amstel en Rijn.

In 2003 werd tijdens een langdurige droogte in de zomer de Drecht bij de sluis tijdelijk afgedamd en de sluisdeuren van de Tolhuissluis werden opengezet om het water de "verkeerde kant" op te leiden namelijk van de Amstel richting de Rijn.

Op dit punt kunt u de route verkorten, door na de brug in Bilderdam direct rechts af te slaan en richting Leimuiden te fietsen.

Een iets langere route gaat over de brug in Bilderdam en na een heel kort stukje linksaf langs de Drecht. Even verder gaat deze weg over in een fietspad en rijdt u in oostelijke richting tot de splitsing van het Aarkanaal en de Drecht. Het fietspad buigt t.o. de sluis rechtsaf en gaat langs het Aarkanaal tot aan de Geerweg bij de brug (in deze route kunt u de sluis niet van dichtbij zien). Sla bij de brug rechtsaf en ga de Geerweg op en fiets in westelijke richting.

De plas links is de Langeraaarse plas en rechts is de Geerplas. Ga de eerste weg rechtsaf en fiets om de Geerplas heen via een fietspad langs de Generaal van der Merleweg naar het noorden richting Bilderdam. Het natuurgebied grenzend aan de Geerplas en de Geerplas zelf liggen aanzienlijk hoger dan de gronden in de Wassenaarse polder aan de andere kant van de weg. Hier zien we een restant van het niet afgegraven veen. Let op het verschil van het waterpeil van de Geerplas en de Wassenaarse Polder!

De Tolhuissluis

Weer terug in Bilderdam gaat u voor de brug links af richting Leimuiden via Vriezekaap Zuid.

Aan de zuidkant van de Drecht ligt de Wassenaarse Polder uit 1666. Dit is de oudste drooggemaakte verveende polder van Nederland. Vroeger stonden tussen Bilderdam en Leimuiden aan deze kant twee tweegangen van totaal 4 grote watermolens.

De molen "De Vos" stond op de plaats van het gemaal "Van der Breggen" uit 1879 en verder de polder in stond de molen "De Wolf". Naast het fraaie oude maal staat beneden het nieuwe gemaal.

De woning van Vriezekaap Zuid nr. 3 is gebouwd op de fundamente van de watermolen "De Beer", dit is nog goed te zien; de andere molen van deze tweegang was "De Leeuw" deze stond waar nu de 207 loopt.

Gemaal van der Breggen, Vriezekaap Zuid

In Leimuiden gaat u links af de Willem van der Velde weg op richting Rijsaterwoude. Aan de linkerkant ziet u Wassenaarse Polder en rechts de Groot Heilige Geestpolder, drooggemaakt in 1700. Op het kruispunt bij de kerk gaat u rechtsaf richting het veer naar Oude Wetering (richting Roelofarendsveen)

Hoek Vriezekaap Zuid en Wlm. v. d. Veldeweg in Leimuiden

Links ziet u de watermolens uit 1699 van de Groot Heilige Geestpolder van Rijsaterwoude. Hier werd het water uit de Heilige Geestpolder het Braassemmeer in gepompt.

De oude Watermolen v.d. Groot Heilige Geestpolder

De pont over de Oude Wetering, rechts het Braassemmeer

U fietst rechtdoor en gaat met de pont over de Oude Wetering en gaat in Oude Wetering rechtsaf en fietst langs het water.

Rechts ziet u De Drecht die hier uitmondt in de Oude Wetering.

Ga aan het einde van Oude Wetering links met de bocht van de weg mee en daarna rechts over de brug van de Ringvaart van de Haarlemmermeer.

U bent nu in de grote Haarlemmermeerpolder, droog-gemaakt in 1852. Ga direct na de brug rechtsaf en fiets langs de Ringvaart van de Haarlemmermeer naar het noorden, richting Leimuiden.

De Oude Wetering gezien vanaf De Ringvaart v.d. Haarlemmermeer

Langs de Ringvaart ziet u rechts nogmaals de Oude Wetering. Verder ziet u aan de overkant van het water eerst nog oude oeverlandjes en daarna een wat hogere oever met aansluitend een complex woningen met een steile kap.

Langs deze oever op het grondgebied van Leimuiden is in de loop der eeuwen het vuil gestort uit Haarlem. De oude vuilstortplaats diende als een buffer tegen het opdringende water van de Haarlemmermeer.

De voormalige stortplaats in Leimuiden gezien vanaf De Ringvaart v.d. Haarlemmermeer

Ga vlak voor de brug links het fietspad op en daarna rechtsaf over de brug van de Ringvaart, richting Leimuiden.

Zowel links als rechts zijn rietvelden te zien. Achter de rietvelden aan de noordzijde van de weg ligt de Westeinderplas. Een fors deel van de Westeinderplas in deze hoek is verdrinken land van Leimuiden. Uit oude kaarten blijkt dat een flink deel van het dorp hier in de 17e eeuw of later is weggeslagen.

Alleen in Leimuiden en Oude Wetering zijn horecagelegenheden.

De fietstocht kan ook gestart worden in Oude Wetering

Het aantal km. van de volledige tocht is 20 km.

Deze fietstocht is tot stand gekomen met de medewerking van het hoogheemraadschap van Rijnland

